ՆՈՒՄԵՐՈ 1670 — 1883 ՄԱՐՏ 8 ՇԱԲԱԹ — ԱԼԹԱՐՆԱՐ ՄԻՆԷ

ԹԷՐԱԷՄԱՆԱՐ ԷՖԷՐԻՍ

ՄԷՎԱՍՏՍԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԻԼԼԻՅԷ

ՎԷ ՍԱԻՐԷՅԻ ՀԱՄԻ ԵՎ ԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ ՏԷՐ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՆԵՐԸ

Մէջիտիյէ 20 ղրուշտան

ՍԹԱՄՊՈԼ ԻԶԻՒՆ

Պիր սէնէլիք . . . . . 180 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 90 »
Իւշ այլըգ . . . . . 50 »

ՎԻԼԱՅԷԹ ԻԶԻՒՆ

Բօսթա իլէ իրսալ օլունաճագլար իշիւն

Պիր սէնէլիք . . . . . 220 ղրշ.
Ալթը այլըգ . . . . . 110 »

30 ԲԱՐԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՆԵՐԸ

Պէհէր սաթըրը իշիւն

1 վէ 2 վէ ճիւնէի սահիֆէյէ . . 5 ղրշ.
Գիւնէիւ սահիֆէյէ . . . . 2 »
ԻԽԹԱՐ. Պանդա, Շիրքէթ վէ ու�մուրը սարրսֆիկէյէ այիտ իլանաթ.
2 վէ ճիւնէիւ սահիֆէլէրէ . . 6 ղրշ.
Գիւնէիւ սահիֆէյէ . . . . 4 »

Զիյատէ միւատէթ իշիւն իլանաթա այրը բապարլըգ օլուր։

Մէվսիմը նաֆիայա տայիր պէնտլէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրմ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր։

30 ԲԱՐԱ

Իտարէխանէսի, հէյէթը թահրիրյէսի վէ մաթպասասը, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատէսինէ նուէմբրօ 20 խանէտէ տիր։ — Կազէթանըն ուսմուրը իտարէ վէ թահրիրյէսինէ այիտ քէֆիֆէյի մէվսիտ հագգընտա Միւսիրի կազէթա Տիգրան Ճիվէլէկեանա միւրաճաաթ օլունաճաղը կիսի, քէֆիֆէյի մէքեթիպպին տախի անրն նամընա կէօնտէրիլմէսի իգթիզա իտեր։

ԿԻՒՆԼԻՒԻԹ ՀԱՎԱՏԻՍ

Մ. Էտուար Գաղալէնին պաղը ահրպպասրյա պէրապէր կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ ինկիլթերրատան Տէրսաատէթէ կէլտիկի խապէր ալընմիշ տըր։ Մ. Գաղալէ Շարգ մէսէլէսինէ ալագատար օլտուղու կիպի, Տէրսաատէթտէ տախի մաարուֆ զէվաթտէն տիր։ Մուսիւլէյի՝ ուսուրը միլքիյէ վէ մալիյէ տարր մեսաիլ միւզաքէրէլէրինէ իշթիրաք իլէ Էլբօրաճա խայլը քէսպը չէօհրէթ իյլէմիշ տիր։ Մ. Գաղալէ ախէրէն Բօմատա պուլունտուղու սըրատա, իթալիա հիւքիմէթինին կէլէճէք ապրիլ 12սինտէն իթթիպարէն նագտէն թէէտիյաթ ուսուլինին իատէսինէ գարար վէրտիկի միւնասէպէթիյլէ Լօնտրա կազէթաչրընտա պիր մէգալէ նէշր իյլէմիշ տիր։

Մուսիւլէյի՝ կէրէք Էվրօբատա վէ կէրէք մէմալիքը սարիէտ միւթէտավիլ օլան մէսքիւքաթա արիզ օլան ահվալը պուհրան իշթիմալի պիլխասա նաղարը թէտգիգտէն կէչիրիպ իշպու մէսաիլտէ վուգուֆը մախսուս բէյտա իյլէմիշ տիր։

Ալընան մալիւմաթա նաղարէն, Մ. Գաղալէ՝ մէմալիքը Օսմանիյէտէ կէրէք մէնաֆիի Օսմանիյէյի վէ կէրէք քէնտի մէնաֆիի զաթիյէսինի մուհաֆաղա իտէճէք եօլտա պէօյիւք պիր թէշէպպիւս ազմինտէ տիր։

—

Բիւսթէմ բաշա հազրէթլէրինին եէրինէ ճէպէլը Լիպնան միւթասարրֆիքընա կէսթէրիլէն նամզէտլէր միանընտա Ֆրանգօ բաշաատէ Նասրի պէյին տէվզէթլէր թարաֆընտան էն չօգ գուրա գազանտրղընը, վէ պինէէն ալէյհ միւշարիլէյհին անգարիպ պու մէմուրիյէթէ նասպ ու թային օլունաճաղը հալատխի կիթտիքճէ քէսպը թահագգուգ իթմէքտէ պուլունտուղընը Ֆուր եաղըյօր։

—

Բարիզին Թուն կազէթասը՝ Տէրսաատէթտէն ալտրը խապէրլէրէ իսթինատէն, Շարգ շըմնտրֆէրլէրինին իլթիսաղ վէ թէշէմմէ մատտէսինի իճրա իթմէք իւզրէ Պապը Ալինին Հիրշ գումբանեասը եէրինէ տիկէր պիր շըմնտրֆէր գումբանիասը թէէսիս իթմէք նիյէթինտէ օլաբրընը պէեան իտէյօր։

—

Շարգի Ռումէլի վէրկիսինին թէնզիմինէ հիւքիմէթը Սէնիյէնին միւսաատէ պույուրմասը իւզրինէ, վալի Ալէգօ բաշա թարաֆընտան Պապը Ալիյէ պիր թէլէկրաֆ քէշիտէ օլունարագ, հիւքիմէթը Սէնիյէնին վէրկինին թէնզիմինէ միւսաատէ պույուրմասը իւզ վիլայէթին ուսուրը մալիյէսինին տիշարը միշքիլաթ օլաճաղը արզ իտիրմիշ տիր։ Մէզքիւր թէլէկրաֆտա, Շարգի Ռումէլինին մէճլիսը ուսուսի տախի գօմիթէսինին տախի օլ պապտէքի թէէսիսէֆի պէեան գէլընմիշ տըր։

—

Մալիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի թարաֆընտան Տույունը Ուսուսիյէ իտարէսինէ պիր գրթա թէզքէրէ կէօնտէրիլէրէք, տուեունը ուսուսիյէ ֆայիզի իւլէ պէրապէր ըէսիւլմալ (անա) թէէտիյէսի՝ նիզամնամէսի իգթիզասընտան պուլունտուղու հալտէ, մէպալիղը մէվճուտէնին պիր գրսմը տուլունը ուսուսիյէ ըէսիւլմալ թէէտիյէսինէ թախսիս օլունմասընընը էսպապը մուճիպէսինի իթթիյզահ իյլէմիշ տիր։ (Վ.Ֆ.)

—

Ալէմանիատա վագը Պատէն-Պատէնտէն մարտ 14 թարիխիյէ աթիտէքի թէլէկրաֆ չէքիլմիշ տիր։

«Պու կիւն էօյլէյին Բուս քիւլէսինտէ, բրէնս կօրչագօֆրէն նաչէսի մախզէնտէ վազ օլունմագ իւզրէ ճէնազէ տուվալարը օգունմուշ տըր։ Բրէնս միւշարիլէյհին նաչէսի այրգ պիր թապուլթա վազ օլունարագ, մախսուսէն հազրը իտիլէն պիր մահէլէ գօնմուշ տըր։ Ալինէր էօյլէնտէն օնրա սաաթ իքիյէ գատար տէվամ իտուպ, Պատ կրանտուգասընընը պիրատէրի բրէնս կիյամ իյլէ բրէնսէս Մարի տը Լիւխթէմպէրկին կէվճի՝ էնտաի այինտէ հազրը պուլունմըշլար տըր։

«Պատ կրանտուգասը թարաֆընտան պաշ մապէյնճի պարօն տը կէմինկէն հազրը պուլընտըղը կիպի, միւթէվէֆֆա բրէնս կօրչագօֆրն խանէսանընտան Մատրիտ սէֆիրի Միշէլ կօրչագօֆ վէ Գօնսթանտէն կօրչագօֆ իյլէ չօճուգլարը վէ բրէնսէս իւրիւսօֆ, վէ Պատ վէ Պէրնտէ մուգիմ Բուս սէֆիրլէրի պարօն Շեթալ իյլէ Համպուրկէր վէ սէֆարէթ մէմուրիյնի, պիր չօգ գատընըար վէ Բուսիա թէպասարընա մէնսուպ գէվաթ վէ Ալէման վէ Պատ գէվաթը միւթէհայիդանը ճէնազէ տուվալարը օգունտըղը սըրատա հազրը պուլընմըշլար տըր։ Շեթալթկարտ պաշ բահիպի իլէ տիկէր 4 Բուս բարազը արճակում տուվալարը օգունմուշլար տըր։ Իշպու այինլէր իճրա օլընտըգտան սօնրա, միւթէվէֆֆաի միւշարիլէյհին ագրապա վէ ահրպպասը քիլիսէտէն միւֆարէգաթ իթտիքլէրինտէ, թապուլթ միւթէվէֆֆա բրէնսին իլի մախսուսը վասէթասընյա մախզէնէ էնտիրիվիլ տիր։ Միւշարիլէյհին նաչէսի՝ Զարըն բէսմը թէլեֆվիւճի իճրա օրընտրգտան սօնրա Բուսիայա նագլ օլունաճագ տըր։

«Բրէնս կօրչագօֆըն ֆօսֆօր իւլէ զէհիրլէնտիկինէ տաիր վագը օլան չիւգհէլէր իւզրինէ, նաչէի մէզքիւր հիւքիւմէթին էմրի մուճիպինճէ ամբրպպա թարաֆընտան թէէտգիգ ու մուայէնէ օլունաճագ տըր։»

—

Պաղը Բարիզ կազէթալարը Ֆրանսանընը Տէրսաատէթ սէֆիրի Մարքի տը Նօայլ ճէնապլէրինին իսթիֆա իթթիկինէ տաիր պիր թագըմ հավատիսէր նէշր իթմիշէր իտի իսէ տէ, Տէրսաատէթտէն նիմ բէսմի սուրէթտէ Բարիզ կազէթալարընա իրսալ օլընան պիր թէպլիղաթտա, սէֆիրը միւշարէլէյհին իսթիթի իթթիկի հավատխի գալթէն ճէրհ ու թէքզիպ օլունմուշ, վէ ճէպէլը Լիպնան մէսէլէսինէ տաիր Մարգիտը Նօայլը իպթիտաը իթթիկի միւգաքէրաթ Ֆրանսըգ հիւքիւմէթինին էֆքէարընա մուվաֆֆըգ սուրէթտէ ճէրէեան իթմէքտէ օլմաղլա, պէօյլէ պիր սրբատա նակէհան միւգաքէրաթը մէզքիւրէնին միւնգաթը օլմասը բէք զիյատէ չաեանը թէէսսիֆի օլաճաղը պէյան իտիլմիշ տիր։

ՏԱՅԻԼԻՅԷ

Սապզգ խարիճիյէ նազրը Սահտ բաշա հազրէթլէրինին Պէրլին սէֆարէթը Սէնիյէսինէ թայինի հագգընտա իրատէի Սէնիյէ սուտուր իթմիշ տիր։

—Պիր գաչ կիւնտէն պէրու քէյֆսիզ պուլունան խարիճիյէ նազրը Արիֆի բաշա հազրէթլէրի պու քէրրէ քէսպը սըհհէթ ու աֆիյէթ իյլէմիշ տիր։

—Տիւն սիւֆէրաի էճնէպիյէ՝ Պապը Ալիյէ պիլսզիմէ, խարիճիյէ նազրը Արիֆի բաշա վէ միւսթէշարը Տատեան Յարութիւն էֆէնտի հազարաթը իւլէ միւլագաթ իթթիշէր տիր։

—Էվվելքի կէճէ Հայտար բաշատա պիր Եահուտի խանէսինէ խրբսրզլար կիրէրէք, խանէ սահիպնի սիլահլա գօրգուտուպ 150 լիրալրգ էշա վէ միճեվհէրաթը պիլախզ սաղուշմուշլար տըր։

—Բօսթա վէ թէլէկրաֆ նազրը իզզէթ էֆէնտի հազրէթլէրի՝ կէչէն ճումա էրթէսի կիւնիւ նամիզաճ օլտուղունան, բօսթախանէյէ աղիմէթ իտէմմիշ տիր։

մուշ տըր։ Բրէնը միւշարիլէյհին նաչէսի այրգ պիր թապուլթա վազ օլունարագ, մախսուսէն հազրը իտիլէն պիր մահէլէ գօնմուշ տըր։ Ալինէր էօյլէնտէն օնրա սաաթ իքիյէ գատար տէվամ իտուպ, Պատ կրանտուգասընընը պիրատէրի բրէնս կիյամ իյլէ բրէնսէս Մարի տը Լիւխթէմպէրկին կէվճի՝ էնտաի այինտէ հազրը պուլընմըշլար տըր։

—Օսմանլը շէհսպէնտերլիքլէրի հագգընտա խարիճիյէ նէզարէթինտէ պիր գանուն լայիհասը թանզիմ օլունուպ, պատէհու մէճլիսը խասսը վիւքէլանընը թէագիգ ու թասսդիգինէ արզ օլունմագ իւզրէ ի էճլիսթթէզքիւր Շուրա-Տէվլէթ հէվալէ գէլընմըշ տըր։

Իշիտիրմիյինէ կէօրէ, իշպու գանուններամէ ահվալամինճա, Օսմանլը շէհսպէնտերլիքլէրի իւշ սընֆա թագսիմ օլունրպ, մաաշլարը օնա կէօրէ թախսիս օլունաճագ, վէ ճիվար մէմալիքլէրտէ վէ խուսուսիյէ իրանտա պիր թագըմ շէհսպէնտերլիքլէր թէէսիս վէ իհտաս գէլընաճագ տըր։

—Լէճնէպի սէֆարէթ թէրճէմանլարը եագընտա մէրիիւլ իճրա օլաճագ օլան տամկա նիզամնամէսինի թէագիգ իթմէք իւզրէ անգարիպ ագտը իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

—Բուսիա Զարընընը բէսմը թէթէվվիւճինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին հազրը պուլունաճաղը շույու պուլմուշ իսէ տէ, ժուրնալ դը Գանտրանինիէլ կազէթասը՝ Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի իւլէ Պուգրէշ Օսմանլը սէֆիրի Սիւլէյման պէյին բէսմը մէզքիւրտէ հազրը պուլունաճագլարընը եազրէօր։ Միւշարիլէյհիւմա իյլէ պէրապէր պիր չօգ սըրքեաթիպլերի տախի պուլունաճագմըշ։

—

ԲԷՀԼԻՎԱՆԼՐԳ

Ֆուր դէ-Պոֆիր կազէթասը՝ տիւնքի նիւսխէսինտէ բաղար կիւնքի բէհլիվանլըգ վուգուսաթընը եազտրգտան սօնրա, պէրվէճճը աթի միւթալաաա պուլունտույօր։

«Ալթընճը Տաիրէնին մալի օլան թէաթրօնընն իտարէսի էկէր լազմ կէլէն բուխաթը խսթիհսալ իթմէմիշ իտի իսէ, նի՛չին պու մէշհուր կիւլէշի պէօյիւք պիր վէլվէլէ իլէ իլան իթտի։ Էկէր պու խուսուս պիր քեար իչին իտի իսէ, իտարէի մէզքիւրէնին բէք տէ նէզաքէթլի տավրանմամըշ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։ Իշպու կիւլէշի սէյր իթմէք իւզրէ, կէրէք Պօղազ իչինտէն վէ կէրէք Ասալարտան պիր թագըմ միւթէպէր ֆամիլիալար Պէյօղլունա էնմիշլէր տիր։ Պիր չօգ ֆագիր ատմէլէր պիլէ պու եէնի մնտա սէյրէ հազրը պուլունմագ եանի Բանայինին Սիմոն իլէ իտէճէք կիւլէշինի կէօրմէք իչիւն 10ար ղրշ. ֆետա իթմէյի կէօպլէրինէ պմիշլար տըր։ Պունլարընն ճիմլէսի տէ ալտանմըշ վէ իւսթէ բաղպ վէրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր Պէլեմայէ թէէտիյասը՝ պու կիպի թէտպիրլէրլէ հասըլմասընը արթըրմաղա չալշմամալը տըր։

«Պունտան մատտա մէզքիւր պաղչէնին պիլճիմէ գաբուլըրընն աչըլմամասընա սեպեպ նէ՞ օլտըղընը, վէ էհվալյէ եատընըգ պէօյիւք գաբուտա պիրպկրլէրինի էզմէք վէ պօղմագ տերճէսինտէ սրգըշրրմագտան մանա նէ՞ խտուկինի անլայամայօրը։ Մատամ քի թէէթրօտա արթըգ եէր եօգ տէյու թէքբար թէքբար պաղրըլըյօր իտի, նի՛չին պիլէթ սաիբլայա տէվամ օլունույորը։ Էսրար . . . վէ քեա՛ր եօլու։

«Էր նէ տէ օլսա տիւնքի (էվվէլքի կիւն) վուգուաթը միւթէէսիւֆէ՝ պէլէտիյէ թէաթրօսը իտարէսինին շանընը արթըրմագ. պինանէն ալէյհ կէրէք քէնտի մէնֆաաթընա վէ կէրէք մագհարը բիայէթ օլմայա հագգը օլան էհվալի մէնֆաաթընա օլարագ իլէրուտէ թէպտիրը թավրու հարէքէթ իթմէսինի մէզքիւր թէաթրօ իտարէսինէ սուրէթը Տիտտիյէտէ իխթար իտէրիզ։»

Պու միւնասէպէթլէ պէյան իտէրիզ քի, գաթլ օլունըգընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլաբըգմըզ պաղրգճը Ուզուն Յովհաննէս՝ բաղար կիւնիւ բէհլիվանլըգ իտէճէք օլան համմալ Սիմոնըն էթրաֆընտա պուլունան պաղրէֆիգ ու ագրանը միյանընտա կէօրիւնմիշ օլմաղլա, օ կիւնիւքէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարը քիմլէր օլտըղընը վէ պաղրգճը Յովհաննէսին օ սրա քիմլէրլէ կէօրիւշտիկինի վէ նէ թարաֆա կիթթիկինի վէ պէրապէրինտէ քիմլէր պուլունտըղընը պիլիր իսէ տէ՝ էրապէրինտէ իրանտա պիր թագըմ չէհսպէնտերլիքլէր թէէսիս վէ իհտաս գէլընաճագ տըր։

—Լէճնէպի սէֆարէթ թէրճէմանլարը եագընտա մէրիիւլ իճրա օլաճագ օլան տամկա նիզամնամէսինի թէագիգ իթմէք իւզրէ անգարիպ ագտը իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

—Բուսիա Զարընընը բէսմը թէթէվվիւճինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին հազրը պուլունաճաղը շույու պուլմուշ իսէ տէ, ժուրնալ դը Գանտրանինիէլ կազէթասը՝ Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի իւլէ Պուգրէշ Օսմանլը սէֆիրի Սիւլէյման պէյին բէսմը մէզքիւրտէ հազրը պուլունաճագլարընը եազրէօր։ Միւշարիլէյհիւմա իյլէ պէրապէր պիր չօգ սըրքեաթիպլերի տախի պուլունաճագմըշ։

—

ԲԷՀԼԻՎԱՆԼՐԳ

Ֆուր դէ-Պոֆիր կազէթասը՝ տիւնքի նիւսխէսինտէ բաղար կիւնքի բէհլիվանլըգ վուգուսաթընը եազտրգտան սօնրա, պէրվէճճը աթի միւթալաաա պուլունտույօր։

«Ալթընճը Տաիրէնին մալի օլան թէաթրօնընն իտարէսի էկէր լազմ կէլէն բուխաթը խսթիհսալ իթմէմիշ իտի իսէ, նի՛չին պու մէշհուր կիւլէշի պէօյիւք պիր վէլվէլէ իլէ իլան իթտի։ Էկէր պու խուսուս պիր քեար իչին իտի իսէ, իտարէի մէզքիւրէնին բէք տէ նէզաքէթլի տավրանմամըշ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։ Իշպու կիւլէշի սէյր իթմէք իւզրէ, կէրէք Պօղազ իչինտէն վէ կէրէք Ասալարտան պիր թագըմ միւթէպէր ֆամիլիալար Պէյօղլունա էնմիշլէր տիր։ Պիր չօգ ֆագիր ատմէլէր պիլէ պու եէնի մնտա սէյրէ հազրը պուլունմագ եանի Բանայինին Սիմոն իլէ իտէճէք կիւլէշինի կէօրմէք իչիւն 10ար ղրշ. ֆետա իթմէյի կէօպլէրինէ պմիշլար տըր։ Պունլարընն ճիմլէսի տէ ալտանմըշ վէ իւսթէ բաղպ վէրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր Պէլեմայէ թէէտիյասը՝ պու կիպի թէտպիրլէրլէ հասըլմասընը արթըրմաղա չալշմամալը տըր։

«Պունտան մատտա մէզքիւր պաղչէնին պիլճիմէ գաբուլըրընն աչըլմամասընա սեպեպ նէ՞ օլտըղընը, վէ էհվալյէ եատընըգ պէօյիւք գաբուտա պիրպկրլէրինի էզմէք վէ պօղմագ տերճէսինտէ սրգըշրրմագտան մանա նէ՞ խտուկինի անլայամայօրը։ Մատամ քի թէէթրօտա արթըգ եէր եօգ տէյու թէքբար թէքբար պաղրըլըյօր իտի, նի՛չին պիլէթ սաիբլայա տէվամ օլունույորը։ Էսրար . . . վէ քեա՛ր եօլու։

«Էր նէ տէ օլսա տիւնքի (էվվէլքի կիւն) վուգուաթը միւթէէսիւֆէ՝ պէլէտիյէ թէաթրօսը իտարէսինին շանընը արթըրմագ. պինանէն ալէյհ կէրէք քէնտի մէնֆաաթընա վէ կէրէք մագհարը բիայէթ օլմայա հագգը օլան էհվալի մէնֆաաթընա օլարագ իլէրուտէ թէպտիրը թավրու հարէքէթ իթմէսինի մէզքիւր թէաթրօ իտարէսինէ սուրէթը Տիտտիյէտէ իխթար իտէրիզ։»

Պու միւնասէպէթլէ պէյան իտէրիզ քի, գաթլ օլունըգընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլաբըգմըզ պաղրգճը Ուզուն Յովհաննէս՝ բաղար կիւնիւ բէհլիվանլըգ իտէճէք օլան համմալ Սիմոնըն էթրաֆընտա պուլունան պաղրէֆիգ ու ագրանը միյանընտա կէօրիւնմիշ օլմաղլա, օ կիւնիւքէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարը քիմլէր օլտըղընը վէ պաղրգճը Յովհաննէսին օ սրա քիմլէրլէ կէօրիւշտիկինի վէ նէ թարաֆա կիթթիկինի վէ պէրապէրինտէ քիմլէր պուլունտըղընը պիլիր իսէ տէ՝ էրապէրինտէ իրանտա պիր թագըմ չէհսպէնտերլիքլէր թէէսիս վէ իհտաս գէլընաճագ տըր։

Ֆուր դէ-Պոֆիր կազէթասը՝ տիւնքի նիւսխէսինտէ բաղար կիւնքի բէհլիվանլըգ վուգուսաթընը եազտրգտան սօնրա, պէրվէճճը աթի միւթալաաա պուլունտույօր։

«Ալթընճը Տաիրէնին մալի օլան թէաթրօնընն իտարէսի էկէր լազմ կէլէն բուխաթը խսթիհսալ իթմէմիշ իտի իսէ, նի՛չին պու մէշհուր կիւլէշի պէօյիւք պիր վէլվէլէ իլէ իլան իթտի։ Էկէր պու խուսուս պիր քեար իչին իտի իսէ, իտարէի մէզքիւրէնին բէք տէ նէզաքէթլի տավրանմամըշ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։ Իշպու կիւլէշի սէյր իթմէք իւզրէ, կէրէք Պօղազ իչինտէն վէ կէրէք Ասալարտան պիր թագըմ միւթէպէր ֆամիլիալար Պէյօղլունա էնմիշլէր տիր։ Պիր չօգ ֆագիր ատմէլէր պիլէ պու եէնի մնտա սէյրէ հազրը պուլունմագ եանի Բանայինին Սիմոն իլէ իտէճէք կիւլէշինի կէօրմէք իչիւն 10ար ղրշ. ֆետա իթմէյի կէօպլէրինէ պմիշլար տըր։ Պունլարընն ճիմլէսի տէ ալտանմըշ վէ իւսթէ բաղպ վէրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր Պէլեմայէ թէէտիյասը՝ պու կիպի թէտպիրլէրլէ հասըլմասընը արթըրմաղա չալշմամալը տըր։

«Պունտան մատտա մէզքիւր պաղչէնին պիլճիմէ գաբուլըրընն աչըլմամասընա սեպեպ նէ՞ օլտըղընը, վէ էհվալյէ եատընըգ պէօյիւք գաբուտա պիրպկրլէրինի էզմէք վէ պօղմագ տերճէսինտէ սրգըշրրմագտան մանա նէ՞ խտուկինի անլայամայօրը։ Մատամ քի թէէթրօտա արթըգ եէր եօգ տէյու թէքբար թէքբար պաղրըլըյօր իտի, նի՛չին պիլէթ սաիբլայա տէվամ օլունույորը։ Էսրար . . . վէ քեա՛ր եօլու։

«Էր նէ տէ օլսա տիւնքի (էվվէլքի կիւն) վուգուաթը միւթէէսիւֆէ՝ պէլէտիյէ թէաթրօսը իտարէսինին շանընը արթըրմագ. պինանէն ալէյհ կէրէք քէնտի մէնֆաաթընա վէ կէրէք մագհարը բիայէթ օլմայա հագգը օլան էհվալի մէնֆաաթընա օլարագ իլէրուտէ թէպտիրը թավրու հարէքէթ իթմէսինի մէզքիւր թէաթրօ իտարէսինէ սուրէթը Տիտտիյէտէ իխթար իտէրիզ։»

Պու միւնասէպէթլէ պէյան իտէրիզ քի, գաթլ օլունըգընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլաբըգմըզ պաղրգճը Ուզուն Յովհաննէս՝ բաղար կիւնիւ բէհլիվանլըգ իտէճէք օլան համմալ Սիմոնըն էթրաֆընտա պուլունան պաղրէֆիգ ու ագրանը միյանընտա կէօրիւնմիշ օլմաղլա, օ կիւնիւքէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարը քիմլէր օլտըղընը վէ պաղրգճը Յովհաննէսին օ սրա քիմլէրլէ կէօրիւշտիկինի վէ նէ թարաֆա կիթթիկինի վէ պէրապէրինտէ քիմլէր պուլունտըղընը պիլիր իսէ տէ՝ էրապէրինտէ իրանտա պիր թագըմ չէհսպէնտերլիքլէր թէէսիս վէ իհտաս գէլընաճագ տըր։

—Լէճնէպի սէֆարէթ թէրճէմանլարը եագընտա մէրիիւլ իճրա օլաճագ օլան տամկա նիզամնամէսինի թէագիգ իթմէք իւզրէ անգարիպ ագտը իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

—Բուսիա Զարընընը բէսմը թէթէվվիւճինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին հազրը պուլունաճաղը շույու պուլմուշ իսէ տէ, ժուրնալ դը Գանտրանինիէլ կազէթասը՝ Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի իւլէ Պուգրէշ Օսմանլը սէֆիրի Սիւլէյման պէյին բէսմը մէզքիւրտէ հազրը պուլունաճագլարընը եազրէօր։ Միւշարիլէյհիւմա իյլէ պէրապէր պիր չօգ սըրքեաթիպլերի տախի պուլունաճագմըշ։

—

ԲԷՀԼԻՎԱՆԼՐԳ

Ֆուր դէ-Պոֆիր կազէթասը՝ տիւնքի նիւսխէսինտէ բաղար կիւնքի բէհլիվանլըգ վուգուսաթընը եազտրգտան սօնրա, պէրվէճճը աթի միւթալաաա պուլունտույօր։

«Ալթընճը Տաիրէնին մալի օլան թէաթրօնընն իտարէսի էկէր լազմ կէլէն բուխաթը խսթիհսալ իթմէմիշ իտի իսէ, նի՛չին պու մէշհուր կիւլէշի պէօյիւք պիր վէլվէլէ իլէ իլան իթտի։ Էկէր պու խուսուս պիր քեար իչին իտի իսէ, իտարէի մէզքիւրէնին բէք տէ նէզաքէթլի տավրանմամըշ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։ Իշպու կիւլէշի սէյր իթմէք իւզրէ, կէրէք Պօղազ իչինտէն վէ կէրէք Ասալարտան պիր թագըմ միւթէպէր ֆամիլիալար Պէյօղլունա էնմիշլէր տիր։ Պիր չօգ ֆագիր ատմէլէր պիլէ պու եէնի մնտա սէյրէ հազրը պուլունմագ եանի Բանայինին Սիմոն իլէ իտէճէք կիւլէշինի կէօրմէք իչիւն 10ար ղրշ. ֆետա իթմէյի կէօպլէրինէ պմիշլար տըր։ Պունլարընն ճիմլէսի տէ ալտանմըշ վէ իւսթէ բաղպ վէրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր Պէլեմայէ թէէտիյասը՝ պու կիպի թէտպիրլէրլէ հասըլմասընը արթըրմաղա չալշմամալը տըր։

«Պունտան մատտա մէզքիւր պաղչէնին պիլճիմէ գաբուլըրընն աչըլմամասընա սեպեպ նէ՞ օլտըղընը, վէ էհվալյէ եատընըգ պէօյիւք գաբուտա պիրպկրլէրինի էզմէք վէ պօղմագ տերճէսինտէ սրգըշրրմագտան մանա նէ՞ խտուկինի անլայամայօրը։ Մատամ քի թէէթրօտա արթըգ եէր եօգ տէյու թէքբար թէքբար պաղրըլըյօր իտի, նի՛չին պիլէթ սաիբլայա տէվամ օլունույորը։ Էսրար . . . վէ քեա՛ր եօլու։

«Էր նէ տէ օլսա տիւնքի (էվվէլքի կիւն) վուգուաթը միւթէէսիւֆէ՝ պէլէտիյէ թէաթրօսը իտարէսինին շանընը արթըրմագ. պինանէն ալէյհ կէրէք քէնտի մէնֆաաթընա վէ կէրէք մագհարը բիայէթ օլմայա հագգը օլան էհվալի մէնֆաաթընա օլարագ իլէրուտէ թէպտիրը թավրու հարէքէթ իթմէսինի մէզքիւր թէաթրօ իտարէսինէ սուրէթը Տիտտիյէտէ իխթար իտէրիզ։»

Պու միւնասէպէթլէ պէյան իտէրիզ քի, գաթլ օլունըգընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլաբըգմըզ պաղրգճը Ուզուն Յովհաննէս՝ բաղար կիւնիւ բէհլիվանլըգ իտէճէք օլան համմալ Սիմոնըն էթրաֆընտա պուլունան պաղրէֆիգ ու ագրանը միյանընտա կէօրիւնմիշ օլմաղլա, օ կիւնիւքէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարը քիմլէր օլտըղընը վէ պաղրգճը Յովհաննէսին օ սրա քիմլէրլէ կէօրիւշտիկինի վէ նէ թարաֆա կիթթիկինի վէ պէրապէրինտէ քիմլէր պուլունտըղընը պիլիր իսէ տէ՝ էրապէրինտէ իրանտա պիր թագըմ չէհսպէնտերլիքլէր թէէսիս վէ իհտաս գէլընաճագ տըր։

—Լէճնէպի սէֆարէթ թէրճէմանլարը եագընտա մէրիիւլ իճրա օլաճագ օլան տամկա նիզամնամէսինի թէագիգ իթմէք իւզրէ անգարիպ ագտը իճթիմա իտէճէքլէր տիր։

—Բուսիա Զարընընը բէսմը թէթէվվիւճինտէ հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան Սէրվէր բաշա հազրէթլէրինին հազրը պուլունաճաղը շույու պուլմուշ իսէ տէ, ժուրնալ դը Գանտրանինիէլ կազէթասը՝ Ղազի Ահմէտ Մուխթար բաշա հազրէթլէրի իւլէ Պուգրէշ Օսմանլը սէֆիրի Սիւլէյման պէյին բէսմը մէզքիւրտէ հազրը պուլունաճագլարընը եազրէօր։ Միւշարիլէյհիւմա իյլէ պէրապէր պիր չօգ սըրքեաթիպլերի տախի պուլունաճագմըշ։

—

ԲԷՀԼԻՎԱՆԼՐԳ

Ֆուր դէ-Պոֆիր կազէթասը՝ տիւնքի նիւսխէսինտէ բաղար կիւնքի բէհլիվանլըգ վուգուսաթընը եազտրգտան սօնրա, պէրվէճճը աթի միւթալաաա պուլունտույօր։

«Ալթընճը Տաիրէնին մալի օլան թէաթրօնընն իտարէսի էկէր լազմ կէլէն բուխաթը խսթիհսալ իթմէմիշ իտի իսէ, նի՛չին պու մէշհուր կիւլէշի պէօյիւք պիր վէլվէլէ իլէ իլան իթտի։ Էկէր պու խուսուս պիր քեար իչին իտի իսէ, իտարէի մէզքիւրէնին բէք տէ նէզաքէթլի տավրանմամըշ օլտըղընը պէյան իտէրիզ։ Իշպու կիւլէշի սէյր իթմէք իւզրէ, կէրէք Պօղազ իչինտէն վէ կէրէք Ասալարտան պիր թագըմ միւթէպէր ֆամիլիալար Պէյօղլունա էնմիշլէր տիր։ Պիր չօգ ֆագիր ատմէլէր պիլէ պու եէնի մնտա սէյրէ հազրը պուլունմագ եանի Բանայինին Սիմոն իլէ իտէճէք կիւլէշինի կէօրմէք իչիւն 10ար ղրշ. ֆետա իթմէյի կէօպլէրինէ պմիշլար տըր։ Պունլարընն ճիմլէսի տէ ալտանմըշ վէ իւսթէ բաղպ վէրմիշլէր տիր։ Մէզքիւր Պէլեմայէ թէէտիյասը՝ պու կիպի թէտպիրլէրլէ հասըլմասընը արթըրմաղա չալշմամալը տըր։

«Պունտան մատտա մէզքիւր պաղչէնին պիլճիմէ գաբուլըրընն աչըլմամասընա սեպեպ նէ՞ օլտըղընը, վէ էհվալյէ եատընըգ պէօյիւք գաբուտա պիրպկրլէրինի էզմէք վէ պօղմագ տերճէսինտէ սրգըշրրմագտան մանա նէ՞ խտուկինի անլայամայօրը։ Մատամ քի թէէթրօտա արթըգ եէր եօգ տէյու թէքբար թէքբար պաղրըլըյօր իտի, նի՛չին պիլէթ սաիբլայա տէվամ օլունույորը։ Էսրար . . . վէ քեա՛ր եօլու։

«Էր նէ տէ օլսա տիւնքի (էվվէլքի կիւն) վուգուաթը միւթէէսիւֆէ՝ պէլէտիյէ թէաթրօսը իտարէսինին շանընը արթըրմագ. պինանէն ալէյհ կէրէք քէնտի մէնֆաաթընա վէ կէրէք մագհարը բիայէթ օլմայա հագգը օլան էհվալի մէնֆաաթընա օլարագ իլէրուտէ թէպտիրը թավրու հարէքէթ իթմէսինի մէզքիւր թէաթրօ իտարէսինէ սուրէթը Տիտտիյէտէ իխթար իտէրիզ։»

Պու միւնասէպէթլէ պէյան իտէրիզ քի, գաթլ օլունըգընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ օլաբըգմըզ պաղրգճը Ուզուն Յովհաննէս՝ բաղար կիւնիւ բէհլիվանլըգ իտէճէք օլան համմալ Սիմոնըն էթրաֆընտա պուլունան պաղրէֆիգ ու ագրանը միյանընտա կէօրիւնմիշ օլմաղլա, օ կիւնիւքէնտի էթրաֆընտա պուլունանլարը քիմլէր օլտըղընը վէ պաղրգճը Յովհաննէսին օ սրա քիմլ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴՊՐՈՑ ՏԻԿՆՈՋ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Որովհետև լրագրոյս ընթերցողներէն շատեր փափաք յայտնած են, Հայերէն լեզուով ազգային տեսութիւններ ևս տեսնել մեր օրաթերթի մէջ, ուստի ի գոհացումն նոցա այդ գովելի փափաքանաց հարկ դատած է խմբագրութիւնս շաբաթը մի կամ երկու անգամ ազգային տեսութիւններ ևս հրատարակել։ Արդէն Թուրք. Լիմ-ի ընթացքն ու ոգին յայտնի է ազգին, այն է անկողմնակալ և արդարադատ կերպով խորհրդածել և դատողութիւններ ընել ի մասին այն խնդրոց՝ որք ազգային հանրական շահուց կը վերաբերին. հետևաբար ամեն ազգային տեսութիւնք, զորս պիտի հրատարակեմք, դարձեալ պիտի լինին կարի լուրջ և միանգամայն հիմնեալ ճշմարտութեան և արդարութեան վերայ, ինչպէս սովորական օրէնք է ամեն բանասիրաց և քննադատից։

Առաջին անգամ արժան կը համարիմք մեր խորհրդածութիւնն հրատարակել համեստ առթէ մը օգուտ քաղելով, այն է Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութեան Գ. Տեղեկագրէն, զոր իր կեդրոնական Ժողովն վերջին անգամ ի լոյս հանեց։

Այս ընկերութիւնն, ինչպէս գիտէ ազգն համայն՝ հիմնեալ է 1879 Մայիս 1ին, նպատակ ունենալով [illegible] Գեղեցիկ և սուրբ նպատակ։ Չի ո՞վ այսօր չձայնակցիր Մեծին Նաբոլէոնի թէ մայրերն, մայրե՛րն են ազգային կրթ. վերածնութեան միակ տերերը։ Գաւառացի համարվարժուհիներ պատրաստել ըսելը՝ հայրենեաց մայրեր պատրաստել ըսել է, այսինքն կրթութեան, ազնուագունի կրթութեան կենդանարար կաթը չամրող մայրեր յարուցանել, որմէ աւելի նուիրական նպատակ և արդիւնաւոր ուիրկարար ձեռնարկ չէր կարելի գտնել, մանաւանդ այսպիսի ժամանակի մը մէջ, երբ ազգն իր հեգ որդւոց «որք ի խաւարի և ի ստուերս մահու նստին», բարոյական սնունդանն համար այդպիսի մայրերու կը կարօտի։

Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան հիմնադիր տիրուհիք հարկաւ այս տեսութեամբ յղացան այս մեծ նպատակն, և իրրև ժըրաջան մեղուներ անմիջապէս սրփուեցան ցրուեցան մայրաքաղաքիս բոլոր շրջանակներն, տներն ու ապարանները, որպէս զի հիմք քաղեն, պարէն ու պաշար ճարեն այն փեթակին, ուր պիտի պատրաստուէր այն երաշն, որ նախասահմանեալ էր լուսասփիւռ մայր դառնալու մեր գաւառաբնակ լուսազուրկ քերց ամենայն։

Արդարև ազգն ալ՝ գնահատելով ընկերութեանս նպատակին սրբութիւնն ու մեծութիւնը, ոչ նուազ եռանդեամբ կարճ ժամանակի մը մէջ օգնութեան հասաւ այն տկար էակաց, որք թէեւ դրդեալք և գգուեալք էին ի գահուորակս և ի բաստեռունս, սակայն հետի և բոկ գնային և գային հանապազօր և տիմանձրայթ յամբոկ գործոնառաքինութեան։

Այսպէս վերջապէս ընկերութիւնն իւր հիմնարկութենէն վեց ամիս յետոյ (1879 Նոյեմբեր 5ին) կը բանայ իր կրթարանն ի Միջագիւղ Կ. Պոլսոյ, սակայն ի լրումն իւր ըղձից՝ փոխանակ հասուն մայրացու վարժուհիներ գտնելու, որպէս զի զնոսա կարճ ժամանակամիջոցի մէջ կրթելով իր նպատակին համաձայն գործածելու բաղդ ու երջանկութիւն ունենար, ինչպէս իր այս Գ. տեղեկագրին մէջ ևս կ'խոստովանի, կ'գտնէ համբակ ու փոքրիկ աշակերտուհիներ, որոց հարկ կը լինի աւանդել նոյն իսկ նախնական մի կրթութիւն, որմէ կատարելապէս զուրկ էին։ Ընկերութիւնն երկու տարիներու չրջանին մէջ ամեն աշխատութիւն զոհելէ յետոյ՝ այս տարուան հարցաքննութեանց մէջ (յուլիս 14ին) երբ գոհութեամբ կը տեսնէ թէ իւր ջանքերն ըստ կարի արդիւնաւորուած են, ձեռնարկել կը մտաբերէ հիմնել մի ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱՆ ԴԱՍԱՐԱՆ ևս՝ որպէս զի ընդ փոյթ իրագործէ իր մեծ նպատակն, այն է իւր դաստիարակած վարժուհիներն յղել ի գաւառս, սակայն ինչպէս իւր Գ. տեղեկագրով կը յայտարարէ, աւա՛ղ, ցաղդ ներկայացեալ աշակերտուհեաց ուսումնական վիճակի անբաւականութիւնն՝ մեծ յոյս չտար առաջադրեալ գործին յաջողութեան։

Ընկերութեան այս ձեռնարկին անյաջողութիւնն՝ որ լրագրոյս 1882ի տարեկան ազգային տեսութեան մէջ ևս յիշուեցաւ ցաւօք սրտի, տխուր գաղափար մը կուտայ մեր իգական սեռի արդի կրթական ընթացքին վրայ։ Ինչո՞ւ այսքան թաղային վարժարանաց մէջ չգտնուին քանի մը աշակերտուհիք, որք բաւական ուղիղ կրթութիւն մը, ընտիր դաստիարակութիւն մը առած լինելով՝ Դպրոց. Տիկնանց ընկերութեան նպատակին ծառայելու յարմարութիւն ունենային։ Ի՞նչ կուսանին մեր աշակերտուհիք, ի՞նչ ոգւով կը կրթուին, ահա մեծ խնդիր մը, զոր ազգին ներկայացնելու տխուր հարկին մէջ կը գտնուի այսօր Դպրոց. Տիկնանց մեղուական ընկերութիւնն...։

Ընկերութիւնս հետզհետէ ունեցած յառաջադիմութեան նը. կատմամբ այսքան խօսելէ յետոյ, չեմք վարանիր նաև չյաւելու այն մեր գիտողութիւններն ևս ի մասին իւր այս Գ. տեղեկագրի հեռաւեալ թերութեանց։

Գործադիր ժողովն իւր տեղեկագրին մէջ ընկերութեան բաժանորդաց և նուիրատուաց ցանկն մի առ մի հրատարակած է թէև, սակայն չէ յիշատակած բնաւ թէ այսօր իր կրթարանին մէջ քանի՞ ուսանողուհի ունի, անուամբք և մականուամբք ո՞յք են, ո՞յք ընդորո՞ց պաշտպանութեամբ են, և ո՞յք ուղղակի ընդ պաշտպանութեամբ ընկերութեան են, դասարանք ո՞րպիսի կարգաւորութեամբ բաժանեալ են և ուսմունք կ'աւանդուին ո՞րպիսի եղանակաւ, եւ, եւ։

Ուրախ եմք սակայն որ ընկերութիւնն իր բարոյական յառաջադիմութեան հետ նիւթական զարգացումն ևս ունեցած է։ Իր այս տարուան հաշուեկշռէն կը տեսնուի որ հինգ հարիւր ոսկւոյ մօտ արդիւնք ձեռք բերած է արտասովոր եղանակաւ, որոց ի միջի առաջին տեղ կը բռնէ Նպարահանդէսն ու Վիճակահանութիւն, որմէ 25,697 դահեկանի խոշոր գումար մը հասոյթ գոյացած է։ Միայն թէ հասութիւն կողմը դիտելի կէտ մը կայ, այն է որ ընկերութեանց բաժանորդութեան քանակութիւնը յոյժ նուազ է, այսինքն 1140 դահեկան, մինթէ կարելի՞ չէ ընկերուհեաց թիւը բազմապատկել, և ամնասական բաժնեգին տարածել Միացեալ Ընկերութեանց նման այն ամեն անձանց վրայ, որք կը յօժարին այդ ընկերութեան նպաստել, ոչ թէ իբրև երեսփոխան—ընկերուհի՝ այլ իբրև սոսկ անդամ կամ անդամուհի։

Կնքելով մեր սոյն տեսութիւնը՝ կը յաւելումք թէ ազգն այս ընկերութիւնն ևս քաջալերելու պարտք ունի, քանի որ նորա նպատակն մայրեր պատրաստել է շնորհիւ Վեհ. Յուլիանի մեր հայրախնամ կայսեր։ Այն հոլովեալ ու գործօն մեղուաց, որք այսօր Դպրոցասէր Տիկնանց և Ազգանուէր Հայուհեաց ընկերութեանց անուամբ կը թռչտին և կը սուրան մեր շուրջը, պարտիմք մատուցանել մեր սրտին թարմ ծաղիկները, որոցմէ նոքա հիւթ քաղելով՝ թաթաղուն, չարժուն, զեղուն պահեն այն փեթակներն, որոցմէ պիտի ընդունին կենդանարար մեղր շուրթներն ու բերանները այն կարօտելոց, որք մեր քոյրերն ու եղբայրներն այսինքն մեր հարազատ մոր հարազատ որդիներն են։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

ԳՆԱՐԱՀԻՍԱՐ

Տէրտի զմմնոտա Գարահիսարան կէօնտէրիլէն սթիտէքի մէքթուպը նէչր իտէր վէ մէսուլիյէթինի ստիպը իմգայա թէրք իլէրիլ։

. . . Լիֆէնտի,

Պիր թագմարը հիւքիւմէթ ազալըղընը քէնտիլէրէ պիր մէտարը թէյաեիւշ ատտ իթմիշլէր եօգսա պիր մէսնէտ եախօտ պէօյիւքլո՞ք մի զանն իլէպա ֆէրմանը Ալի մուխթասարրըֆ օլմուշմիսիլլա իխրաճէրիլիլէ մաղտուրիեէթ եախօտ պիր քէտէրէ թէտաուիֆ իթմիշ հալինէ կիրիֆթար օլմագտա օլտուգլարը չէշմը թէէսիւիլէ միւշահէտէ օլունմամագտա տըր։ Պուգապիլտէն օլարագ միլլէթիմիզտէն թօբալեան հաճի Գէորգ աղա՝ օն պիր սէնէ մուգատտէմ վէֆաթ իտէն տամատը Ըշըլեան հաճի Աւետիս աղանն թէրք իյլէտիկի պիր եէթիմին վասի վէքեալէթկյլէ էլէ կէչիրտիկի պիր սէրվէթէ խթինատէն, քէնտիսինի էշլի սէրվէթտէն ատտ վէ հէր նէ հալ իսէ, պու կիւնէ գատար հիւքիւմէթ ազալըգլարը յլա տա քէսպի մէֆխէրէթ իյլէմէքտէ իքէն, պունտան տէօրթ մահ ագտէմի Առաջնորդըմիզ Դեր. Գէորգ եպիսկոպոս՝ Ազաբէկեան էֆէնտիյի մէճլիսը իտարէի լիվայէ վէքիլ թային իտէրէք, Առաջնորդըմիզ մէրքէզի պուլունսն Գիւթահէեաէ ավտէթի պույուրմուշլար տըր։ Ատլիէ ազալարընն օգուր եազար տիրայէթքեար վէ միւսթագիմ իւլաթվար զէվթտէն օլմասը նիզամաթը մէվճուտէի ատիլէ հիւքմիւնտէն իսէ տէ, հէր նասը իսէ չիմիտէ տէկին օլ ճիհէթինէ իթինա օլունմամասընտան, նիզամը Սենիյէ հիւքմիւնէ թէվֆիգէն՝ պիտայէթ մէհաքիմինին եէնիտէն թէչքիլ վէ ինթիխապընա տարր իքի մահ գատար մուգատտէմ Ատլիէ նէզարէթը ճէլիլէսինտէն չէրեֆ վարիտ օլան էմնամէ ահքեամը ճէլիլինճէ մումգիլէ՝ հաճի Գէորգ աղա հէր նէ գատար պիտայէթ մահքէմէսի հուգուգ գրսմինտա ադա իսէ տէ, նիզամէն տիլէտիկի չէրայէթէ զայրը մուվաֆֆըգ օլտըղընտան, իճրա գըլընաճագ եէնի ինթիխապատէն իսթիհգագը պուլունմայարագ իսրաճ օլունաճաղընը ֆէէմ իլէ, պիր թագրմարընը թահրիք վէ թէչվիգ վէ մէքթէպը միլլի գաբանը յօր չու օլայյօր պու օլայյօր տէյէրէք, վէ խաֆիէն ինթիխապ իճրա գըլընաճաղընտան, մէճլիսը թէֆրիգատէ պիդդաթ հաղըր պուլունմասընը մումգիլէ՝ Եպիսկոպոսա մէքթուպլար եազարագ տավէթ իթմիշլէր։ Եպիսկոպոսը մումգիլէ՝ տավի պիր արշըն գարա վէ չիտէթը չիթայէ պագմայարագ վէ բաթրիգխանէ ճանիկը ալիսինտէն սէրիան թիւրքէն գարիյէսինէ կիտէրէք զու հուրա կէլէն միւնաղանընն հալու թէավիյէսինէ տավը եէտտնտէ օլուպ իպրազ իյլէտիկի էմրը թէլէկրաֆիյէ տէ իմիսալ վէ բիայէթ իթմէյէրէք, իքի հաֆթա մուգատտէմ պուրայա ավտէթ ու թէչրիֆ պույուրմուշլար տըր, չիւնքի պունտան իքի սէնէ ադտէմ մերգում թօբալեանը մէճլիսը իտարէյէ վէքիլ իթտիկինտէն, իշպու մէմուրիյէթինտէն տավի խայլուճէ իսթիֆատէ իրէք, մումգիլէյ Առաջնորդըն եպիսկոպոս օլմասը իշին տէօրթ պին ղչ իանէ իտէրէք թէվճճիւհինի ճէլզ իթմիշ իտի, հալ պու քի՝ պու գըշ գըյամէթ կիւնինէ կիրիֆթար օլտուգլարը եօլ մէշագդաթը վէ թիւրքմէնտէ թէավիյէսկյլէ, տէտիմքի տէտիքի էօճիւ ալընաճագ պիր մէսէլէնին թէէվիրի ֆէտասընտան պաշդա պիր շէյէ մուվաֆֆագ օլամամըշ տըր, զիրա մումգիլէյ եպիսկոպոսն մուվասըլէթինտէն չէնտ կիւն էվվէլ վէքիլի պուլունան Ազաբէկեան էֆէնտի տավի թէֆրիգ մէճլիսնտէ հաղըր օլտըղը հալտէ ինթիխապաթ նիզամը տայիրէսինտէ իճրա օլընմըշ, վէ մերգում թօբալեան օգուլյուպ եազմագ պիլմէտիկինտէն ինթիխապէ իսխալ օլընմամըշ վէ իսխալընա Ազաբէկեան էֆէնտի թարաֆընտան տա բէյ կէօսթէրիլմէմիշ, չիւնքի խիլաֆը նիզամ բէյ կէօսթերիլմէսի ատէմը տիրայէթտէն նէշաթ իտէճէկի միսիյլու ատլ ու հագգանկյէթի իլթիզամ վէ գավանկյնը տտիլէյէ աշնա պիր զաթը մերգում թօբալեանընն տիլիահը վէճճէլ բէյ կէօսթերմէքտէն իճթինապ իտէճէկի աշիքեար տըր, պինաէն ալէյհ մումգիլէյ եպիսկոպոս նիզամը տայիրէսինտէ թօբալեանընն ազայրգտան վուգուը մահրումիյէթինտէն միւքէտտեր օլարագ պիր թագրմ իմզալար թօբալյըպ ինթիխապը մէդգիւրընը պէթէքբար իճրասը իչին խայը ֆէտասքարըգալարտա պուլունմուշ իսէ տէ, կէրէք մութասարրըֆըմըզ սատէթլու իսրարհիմ Սարիմպէյ վէ կէրէք Պիտայէթ մահքէմէսի բէիսի ֆաղիլէթլու Մէքքի պէյ էֆէնտիլէր հազարաթը հատտը զաթինտէ նիզամչինատ վէ ատտալէթբէրվէր օլտուգլարընտան, նիզամն խարիճինտէ պէօյլէ պիր թէչէպպիւսաթտա պուլունմամայյաճագլարընը պէյան իլէ ճէվապը բէտտա վէրմիշլէր տիր։

Լիֆէնտի, մէքթէպը միլլի իսէ հալը սապգընտա տէվամ իյլէմէքտէ օլուպ, մերգում Թօբալեանընն տէսիսէ իլէ մէքթէպի վէսիլէ իթթիխաղ իտէրէք թահրիք ու թէչվիգաթը ատէթը գատիմէսինի իճրայէ ճիւրաթը մահգա միլլէթի նիֆագ հալէ վաղ, վէ «գուրտ տումանը կիւնիս սէվէր» ֆէհվասընճա չու սըրատտա եինէ պիր աղալըգ գաբարագ, զէմանը վէքեալէթի վէ ազալըգլարընտա իճրա իյլէտիկի վէ պէրվէճճէր ատթի մուխթասարէն արգ իլէ միւսթէպան օլաճաղը վէճճէլէ, ֆէտասքեարըղը թագլիտէն մէնաֆի վէ էֆքեարը զաթիէսինին թէրվիճի արզուսընտա տըր։ Մերգում Թօբալեան մուրախասս վէքեալէթի հէնկեամընտա շիրքէթը խաֆիյէ իլէ միրինին 23000 ղրուշըզ արբասընը Մ. Զարիֆինին ատամը էպոնոմս իլէ 15000 ղրուշլըզ պէնտէլերի տավի Գարահիսար քիրախանէյի պէնտէլերինէ իհայէ իթտիրմէյիպ մերգում շէրիքիմին տիլէտիկի ֆիյաթա քէնտիսինէ իհայէ իթտիրմէյի վատ վէ վէճճէր մուհարրեր շիրքէթը խաֆիյէ իլէ 13 պին ղրչա միւպայաա իյլէտիկի արբայը 31000 ղրուշա ֆիրուխթ վէ մերգում տավի գապուլ իլէ մէպլաղը մէզպուրէ պիր գըլթա սէնէտ տավի վերմիշ իսէ տէ, մերգում Թօբալեան վատընը իճրայէ մուվաֆֆագ օլամայը, թէնզիլաթը ճահիզանէմէլէ քիրախանէ իլէրիսինտէ թէգարրուր իթմիշ, վէ պիլա գուսուր իտարէ իթմէքտէ իքէն, մերգում շէրիքիմին իտարէսի ալթը մահ զարֆընտա արբա պէտէլինէ մահսուպ մերգում Թօբալեան հապպէի վահիտէ ալամմասընտան, պու եիւզտէն իճրան ֆէսատ իտէրէք չաքէրլերի իքի մահ մաշ ալամայարագ սէքսէն հայվան վէ օթուզ գատար սիւրիւճու իտարէսրդիկէ տուշար օլմասը յլա, շէրիքիմին թահթը մուգավէլէմիզտէ օլմայը պ չասընա այիտ օլան պիր տէյնին՝ եանի Թօբալեանընն վէճճը մուհարրեր 31 պին ղչ զկյան վէ միւմթէնի իւլ հուսուլ օլան մանթուպընը պիզզարուր

ԷՍՐԱՐԸ ԱՇԳ

ԷՍԷՐԸ

Բ. ԼԻՄՕՆՃԵԱՆ

Զ.

ՄԱՐԿԷՐԻԹ ԳՕԼՏՈՒԻՆ

(1669 Նոյեմբեր 6ին)

—Պէն քէնտի թէահիւտիմի կէրի ալմայօրում. պու պապտէ պէնտէն չիքեայէթ իտէճէք հագգընըզ եօգ տուր։ Հէր շէյ սըրասընտա կիտէյօր Մըսթըր Ուի՛լսըն. պէնկին վէ կէնճ պիր գօնթ իլէ էվէնէճէյիմ կիւնէ տէկին թէահիւտիմին իճրասընը պէնտէն թալէպ իթմէյէ հագգընն եօգ իտի։ Ինթէ Գօնթէս Աչֆըրտ տուն կիճէ իքինճի տէֆասը օլարագ այաղըմա գաբանտը. իւշիւնճի տէֆասընտա, արթըգ եալընըզ քէնտի իսմ ու շէօհրէթինի պանա իհսան իթմէք իչիւն տյաղըմա գաբանաճագ տըր։ Մըսթըր Ուի՛լսըն, էյիտէն թէէմին օլաղիլիրսին քի, շան ու շէօհրէթ արզուսունտա օլտուղում գատար տա պէօյիւք եիւրէյլի պիր գըզըմ. վէ Գօնթէս Աչֆըրտ թէսմիյէ օլունտուղում կիւնտէն սոնրա պիր սէնէյէ տէկին, պէնիմ ուղրումա իթմիշ օլտուղուն մէսարիֆաթը տա քեաֆֆէտինի սանա թէէտիյէ իտէճէյիմ. ագտը իպտիվանըմըն ֆէբտասը կիւնիւ տէ, սէն քէնտին տավի եիւրէյինին արզուսունա նայիլ օլաճագսըն. Ֆագաթ օնտան էվվէլ, պիհուտէ եէրտէ ադրմատան պիր շէյ գաբմայա չալըշմա. պօշ եէրտէ քէնտինի եօրմուշ օլուրսուն. վատիմին սահիպէսիյիմ. Ֆագաթ վագթինտէ. նէ էվվէլ վէ նէ տէ սոնրա։

—Մարկէրիթ Գօլտուի՛ն. բէնա իտէրիմ պէնի տիյնէ։

—Խա՛յր. պէն Մարկէրիթ Գօլտուին տէյիլիմ. պէն օճագ սիբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն էօքսիւզ գըզը Ֆլօրայըմ։ Ֆագաթ Մըսթըն Ուի՛լսըն, չունու տա էյի պիլմիշ օլ քի, վուգուաթ զօրու իլէ իսմինի տեյիչթիրէն եալընըզ պէն տէյիլիմ. սախթէ իսկէ թէնէգզիւլ իտէն հնդիլընա՛ր տէ պուլունապիլիր։

Մարկէրիթ Գօլտուին պու սոն սէօզլէրի սէօյլէտկյինտէ. պիրազ տիգգաթլընա օլարագ Ճօրճ Ուիլսընըն եիւգիւնէ պագտը։

Ճօրճ Ուիլսընըն եիւգիւ մէգքիւր սէօզլէր իւզէրինէ պիրազ քիւլ բէնկի քէսպ կյլէմիշ իտի։

—Մարկէ՛րիթ. պիր կիւն սէն տէ էվլատ սահիպի օլաճադսըն, տէտի սէֆիլ ատէմ, քէքէլէյէրէք։

—Ֆագաթ սիպին կիպի, էվլատը պանա թանընթսընլար տէյի օնուն պուլնուն այագլարընա գաբանաճագ մուամէլէտէ պուլունմամայա զայրէթ իտէճէյիմէ էմինիմ։

—Մարկէ՛րիթ. տիւնեատէ էօյլէ հալլէր վար տըր քի, էօյլէ զալիմ վէ տէհշէթլի հալլէր վար տըր քի. պէօյիւք պէօյիւք սէօյլէյէնլէրի տէ շաշըրթըրլար։

—Ֆագաթ տիւնեատէ էօյլէ տէհշէթլի ատէմլէր տավի վար տըր քի, օլ զալիմ օլ տէհշէթլի հալլէրի պիզզաթ քէնտի էլլէրի իլէ հուսուլէ կէթիրիրլէր։

Ճօրճ Ուիլսընը բէնկի պիր տէֆա տահա աթտը. նութգու թութուլտու. տէրինտէն պիր ա՛հ չէքտի, վէ պիր տէֆա տահա խային խային Մարկէրիթ Գօլտուինին եիւգիւնէ պագտը։

Մէրհամէթսիզ վէ տիլսիզ գըզ, քի հեյէճանը գալսի գըզարթըսընտան պիր գաթ տահա տիլսիզլիքը քէսպ իթմիշ իտի, պիր ազամէթ իլէ այաղա գալգարագ, վէ սէյազ բարմաղը իլէ գաբուլու կէօսթէրէրէք, սէօզիւնէ պէօյլէ տէվամ իթտի։

—Մըսթըր Ուի՛լսըն. իչթէ պէն սոն սէօզիւմիւ սէօյլէտիմ. սապահ օլմայա տա չօգ պիր շէյ գալմասը. արթըգ էէրինիզ ավտէթ իտէպիլիրսինիզ. հէմ կիճէնին պու վագթինտէ հալէա եալընըզճա պուլունմամանը կէօնակէօն սուի զանընլարա սէպէպլիյէթ վէրէպիլիր։ Օճագ սիբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն էօքսիւզ Ֆլօրա գըզը 25 սէնէ Ֆագըրլըգտա եաշամըշ Ֆագաթ քէնտի ըրզ ու նամուսունու հիշ պիր մէքրուհ մարմայէ իթտիրմէմիշ տիր. Գօնթ Աչֆըրտըն գարրըը օլաճագ սըրալարտա, քէնտի իսմ բագլըզընը եիւքսէքտէ թութմայա հէր վագթտան զիյատէ մէճայուր պուլունտուղունու սիզ քէնտինիզ տէ թաստիք իտէրսինիզ։

—Մարկէրիթ Գօ՛լտուին. հիտտէթինին հագգը օլտուղունու պէն տէ իքրար իտէրիմ. ֆիվ էթ, ազգըմտան գաշրրտըզըմ նալայըգ սէօզլէրէ ֆիվ էթ. սէն տայիմա պիւթիւն տիւնեա իչիւն օլտուղու կիսի պէնիմ իչիւն տավի Հինտիսթանատան ավտէթ իթմիշ օլան Մարկէրիթ Գօլտուինսին. պէնիմ սիլահ արգատաշըմ սինալաշը Գօլտուինին պիրինճի միրասխորը վէ նազը գըզըսըն։ Օճագ սիբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն զըզը Ֆլօրա իսէ. քէնտի բէտերի կիսի վէֆաթ իտիպ, տիւնեա իւզէրինտէ նամը գալմամըշ տըր. ֆիվ էթ տէյօրում Մարկէրիթ Գօ՛լտուին. չու սէֆիլ հալիվէ մէրհամէթ էթ. էմրին պաշըմ իւզէրինէ, չիմտի խանէնիզտէն տիշարը չըգարըմ. Ֆագաթ պէօյլէճէ սիրիսիրիմիզ տարկըն գալարագ այրըլմայալը, Մարկէ՛րիթ ֆիվ էթ. մէրհամէթ էթ։

—Պէն սիպին իլէ տարկըն տէյիլիմ քի ֆիվ էտէյիմ Մըսթըր Ուի՛լսըն. բահաթ պիր գալպ իլէ կիտէպիլիրսինիզ։

—Շու տիլսէր էլինիզտէն պիր բուսէ վէրին քի. եիւրէյինիզտէ պանա գարշը պիր ամը գալմամըշ օլտուղունա էմին օլայրմ։

—Պու էլին պաշդա սահիպի վար տըր չիմտի Մըսթըր Ուի՛լսըն. օնու տա ունութմամալըսընըզ։

—Զօգ մէրհամէթսիզ խիշսինիզ մատմուա՛զէլ։

—Մըսթըր Ուի՛լսըն. պէն նէ իսէմ օյլմ. հիչ տէյիլ իսէ սիպին հուզուրունուզտա քէնտիմի թէպտիլի հալտէ կէօսթէրմէյէ իհթիաճըմ եօգ տուր. նասըլ քի պունտան էվվէլ տէ պանա թէհտիտ եօլու իսթաբ իթտինիզ, խաթէրսէնիզ եարընտան թէպի եօգ տուր, արթըգ պէնի հիմնի նազարընըզտան պրրագապիլիրսինիզ. գօնագը գարաթմայա, արաղայը վէ աթլարը սաթմաղա, ուշագլարը, աշնբյը վէ սեյիսի տաղթմայա, վէ պանա կիյինտիրմիշ օլտուղունուզ իբէքլի էվվալարը կէրի ալմայա մէգունսընըզ. օլ վագթի Մարկէրիթ Գօլտուին թէքրարէն օճագ սիբիւրիւճիսի Ճագ Թէյլըրըն էօքսիւզ վէ եարն այագը Ֆլօրա գըզը օլուր. պունտան իւզէրինէ պէնիմ սիպին գատար տիւշինմէյէ մէճպուրիյէթիմ եօգ տըր։ Պէնիմ թէքրարէն Ֆլօրա օլտուղում կիւնիւ, չիմտիյէ գատար ուղրումա տարֆ իթմիշ օլտուղուն ալթունլար տավի պէրհավա օլուր, վէ պու տիւնեա իւզէրինտէ, էվլատընը կէօրիպ թանընմագըզ, վէ օնա զավուշմագըզ մէսուտիյէթին տավի, օճագ տիւմանը կիպի մահվ օլուպ կիտէր. չինքի պու տիւնեա իւզէրինտէ, օճագ սիբիւրիւճիսինին գըզը Ֆլօրատան պաշգա, պէնին էվլատընը թանընյան վէ պիլէն մահլուգ գալմամըշ տըր. օլ վագթի իչին եալընըմ Ալլահա գալըր, վէ միւրատընա, ահրէթտէն պաշգա հիչ պիր եէրտէ գավուշմազընն։ Մըսթըր Ուի՛լսըն. զանն իթմէյին քի պիր օճագը գըզընտա տավի, պու գատարընը հիտապ իտէճէք ագըլ պուլունմամագ տէյի։

(Տե՛ս 4)

տէօրթ պէն զրչ. ֆաղլասը իլէ պէրապէր 55·000 զրչ. պօրճում օլմայան պիր մէպլաղը ֆէսատինին էօճիւնիւ ալարագ, մասչրմին ախզընա տէսթրէս օլմագ էմէյիյլէ պիր սէնէտ վէրիպ տէրհալ վուգուաթը վիլայէթը ճէլիլէյէ արզ իլէտիկիմատէն, վիլայէթը միւշարիւէյհատէն իսթինթագլաբրմիզը ֆէրասաբյալա պա մաղալաթա իշարը էվամիրը մէվրուտէտ էմի ու ֆէրման պույրուլմուշ իսէ տէ, մէրգումին վէքեալէթը մուբախաս վէ պատէհու Պիտայէթ ազալըզը ճիհէթլէ հէնուզ իճազընա թէշէպպիւս օլունամամշ տըր։ Մէրգում Թօբալեանը պէնտէլերինտէն ախզ իթտիկի մէզբիւր սէնէտ պէտէլինին քիրախանէ մանաշըմա մահսուպէն հիւքիւմէթտէն ախզ ու թահսիլի չարէսինէ իպթիտարէ միւթէհայիզանը միլլէթի ճէլպ վէ մաթլուպաթը մէզբիւրէսինի միլլէթին պէտէլը ասքէրի տէյինէ մահսուպ իթտիրիմէսինի վէ պէտէլը ասքէրի միլլէթտէն թէտրիճէն թահսիլ

—Թէէ մինէն պէյան օլընտըզընա կէօրէ, Իզմիրէ Մ-իսսուէ գումբանեասը՝ Գասը-քէօյ իլէ Ատալարա իշլէ յէճէք օլան 3 վաբորընա իգիմիզա իտէն գազանլարըն իմալի իշին նիժանէլէրինի ինկիլիթերայա կէօնտէրմիշ տիր։ Գումբանիաի մէզքիւր՝ էհվէն ֆիյաթ պուլուր իսէ պունլարը Լէնտարատա պիր ֆապրիգայա սըբարը իտէճէք տիր։

—Գալաթատա Եաղ Գաբանը իսքէլէսինտէ մավունանճըզը իթմէ-քտէ օյան Օսման գաբատան նամ շախս՝ էվվէլքի կիւն բէք զիյատէ սէրիսօղ օլտրըզը հալտէ, մէզքիւր իսքէլէ իւզէրինտէ տիւշիւպ վէֆատ իթմիշ տիր։ Մէրգումին ֆէվգէլատէ չօգ իշկի իշտիկինտէն չաթլամըշ օլտրըզը անլաշըլմըշ տըր։

—Մալիւմ տիր քի Տէրսաատէթ սու գումբանեասը սու եօլարը-նըն իմալ ու ինչասը իշին Ֆէրի-քէօյիս իլէ Շիշլիտէ պազը արա-զի սաթըն ալմըշ տըր։

Իշիտիլմիկինտէ կէօրէ, իշպու մուավէլամ օլմուշ պիթմիշ վէ ասկապը արագիյէ արսալարընըն գըյմէթի թէմամը յլա իթա ու թէսվիյէ գելընմըշ իքէն, պու քերրէ տիկէր պազը քիմսէյէր տախի այնի արսալարա սահիպ պուլունմագ իստասարյլա մէզ-քիւր սու գումբանեասը ալէյհինտէ տավա այմըշլար տըր։

—Թէգաիւտ սանտըզը նազըրը Ֆեանի բաշանըն վէֆատ իթտի-յինի տիւն եազմըշ իտիք։

Միւթէվէֆտի միւշարիլէյհին ճէնազէ ալայը՝ պիտէն միւթէ-ճավուզ զէվաթը մուազամա հա-զըր պուլունտրը հալտէ տիւնքի կիւն վուգու պուլմուշ տըր։

Բաշի միւշարիլէյհ բէք չօգ զէման խրտէմտէ տէվվէթտէ պուլունուզ, Բուսումտա Իմանէ-թի բոլահաթընըն թէմէլինի վաղ իթմիշ վէ Մալիյէ նէզարէ-թինտէ տախի սրագ ու իսթիգա-մէթ վէ իգտամ՝ ու զայրէթիյլէ խայրըճա իշ կէօրմիւշ տիր։ Պու զաթրն պուլունտուզու մէմուրի-յէթլէրտէ էն պէյիւք մուվաֆ-ֆագիյէթի՝ ասլա իլթիմաս վէ ըէճա գապուլ իթմէմէք վէ խա-թըր վէ կէօնիւլէ պագմամագ գախտէսիյլէ հասըլ օլմուշ տըր։

—Տինքի Սոֆ-ը-ն պէյանը-նա կէօրէ, էվվէլքի կիճէ սաաթ 2 բատտէլէրինտէ Ֆէնէրտէ վա-բօր խաքէլէսի գուրպինտէ պու-լունան Գըլ Պրունը գաղինօսընտա պիր գավկա վուգու պուլուպ, մնթպասալար միւֆէթթիշի վա-բօրիտիս էֆէնտիյէ զարարը օյան պիր Բում՝ մումանիյէհէ իւշ թօ-գաթ վուրմուշ, վէ վաբօրիտէս էֆէնտի քէյֆիյէթի զասլըթայա խապէր վերմիքտէ, բօլիս մա-հալը վագասյա կէլմիշ իսէ տէ, թօգատը վուրան Բում՝ սավուշ-մըշ օլտուզընտան մէրգումը թէվ-գիճի իտէմմիշ տիր։

—Գաղի նամ գաբատանըն թահ-թը գօմանտասընտա պուլունան Ռէշիդ նամ Բուս վաբօրը՝ կէչէն ճումատա երթէսի կիւնիւ Սիպէ-բիատա վլատի Բօսթօգա նէֆի իտիլէճէք 800 նիհիկիսթի համիլ օլտրըզը հալտէ լիմանըմըզա մուվա-սելէյի իթտիկինի, վէ մէզքիւր վաբօր պիրազ միւտտէթ հարէմ իսքէլէսի էօնիւնտէ թէվագգուֆ իթտիքտէն սօնրա եարը կիճէլի-յին հարէքէթ իյլէտիկինի Սոֆ-դալ եազըյօր։

—Ինկիլթերրա սէֆարէթի ասքերի մէմուրը Մաժօր Թրօթթը-ըն պու քերրէ իզմիրտէն Տէր-սաատէթէ ավտէթ իթտիյինի եազմըշ իտի։

Մումանիյէ՝ Իզմիր ըբնթըմարը-նըն թարիֆի ճէտիւէսի մէսէլէ-սինի թէսվիյէ իյլէմէք իւզրէ հիւ-քիմէթը մէթպուէսի թարաֆընտան շէհրը մէզքիւրէ կէօնտէրիլմիշ օլտուզընտան, մումանիյէ՝ Իզմիր թիւճճարը իլէ ըբնթըմ գումբանիասը պէյինինտէ մուվա-ֆագաթ հուսուլինէ մուվաֆֆագ օլմուշ։ Վէ պինապէրին չօգտան պէրու մուալագ պուլունան Իզ-միր ըբնթըմարը մէսէլէսի սու-րէթը մաթլուպէտէ թէսվիյէ օ-լընմըշ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 19 Մարտ.

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր.	102- 1/4
Օմմ. էհամը աչրլտը	11- 7/8
» » գաբանտը	11- 7/8
Իսթիգրազ 65	14- 3/8
» 69	12- 3/4
» 71	77- 1/2
» 72	23- 3/8
» 73	11- 7/8
Օսմանլը Պանգասը	20- 1/4
Բուսիա իսթիգրազը	86- 7/8
Մըսրը տուլ. մութա հըլտէ	75- 5/8
» իսթիխգազը	97- 7/8
Տարիս Սանիէ (Մըսրը)	95- 5/8
Ռուշիլտ իսթիգրազը (Մըսրը)	96- 1/2
Մաճարիսթ. էհամը 1877	101- 5/8
Գամպիս Բարիզ 3 այ վատէ	-

Բարիզ 19 Մարտ.

Ֆրանս. էհ. 3 % Ֆր.	31-32 1/2
» » % 5	115-12 1/2
Օսմ. էհամը աչրլտը	12-10
» » գաբանտը	12-12 1/2
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	71-
» 69	63-
» 73	60-
Բուսիայի չըմենտըֆէրի	37-37 1/2
Օսմ. Պանգասը	762-50
Գրէտի Լիոնէ	575-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1377-50
Լիոն ագտիոնը	1542-50
Սուէզ ագտիոնը	2545-
Բուսիա 5 % 1877	91- 3/4
Իթալիա էհամը	90-45
Մսը Ֆոնտ. մութա հըլտէ	385-
Մաճարիսթան էհամը	102- 7/8
Եունան 6 % 1879	-
Գամպիս 3 այ վատէ	25-22

Վիէննա 19 Մարտ.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիս	119-85
Բուսիայի չըմենտըֆէրի	26-

ԳԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. ում. տիւն ագչ. գաբ.	15-16
Պու սապակ աչրլտը	15-21
Մըսրը մութահկրտէ. գաբ.	84-15
Պու սապակ աչրլտը	84-30
Իսթիգրազ 65 (մութօն)	75-
» 65	76-
» 69 (բինար	66-
» 72 (Պօն տիւ Թրէ.)	22-75
» 73	61-
Բուսիայի չըմենտըֆէրի	37-50
Ագչէ Ֆայիզի	9-
Բէբօր Ղրչ	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	7-
Օթամպոլ պանգասը	8-10
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5-08
Թրամվայ	3-25

ԱԳՋԵԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օ.մ լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղչ. Բր.
Պէյազ մէհմիկէ Ֆարգը	108-12
Մէթալք »	102-30
Պէլիք »	104-
Ալթընըզ »	104- 5
Պագըր »	680-
Գայմէ	980-
Ինկիլիզ լիրասը	109-34
Ֆրանսըզ ալթունը	87-26
Բոլ	90-08
Գրէտից ալթունը	51-25
Գարպոն գայմէսի	09-

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄՄ

Սըրպիսթան իսթիգրազը թահ-վիլթերընը ցունը գուրասը՝ սէ-նէի հաղրբէ մարտ 2/14-ինտէ քէ-շիտէ օլունմուշ օլտուղընտան, ա-թիտէքի նումէրօլարրն գազան-մըշ օլտուգլարրընը բաղպէթլու է-հալիյէ իլան իթմէքլէ միւֆթէ-խիրիզ։

Սէրէ	Նումէրօ	Գազանմ	
1407	21	1000	Ֆրանգ
1407	30	500	»
1407	50	100000	»
4376	6	500	»
4376	21	4000	»
4376	24	500	»
4376	36	500	»
4376	41	10000	»
5098	5	500	»
5098	8	1000	»

Իշպու թահվիլաթը համիլ օ-լանլար՝ գազանըլան մէպալիղի ալմագ իւզրէ Գալաթատա Գօմի-սիօն խանընտա 18 նումէրօլը ի-տարէխանէմէ կէլմէյէ տավէթ օ-լունուրլար։

Ժ. Տ. ԾԱՆԷԹԹՕ

ԻԼԱՆԱԹ

Խագինէի Խասսաի Շահանէտէն կէլէն իլան.

Պէպէք պաղչէսինին իճարը միւզայէտէսինէ մարթըն 13-ինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վէրիլէճէկինտէն, թալիպ օլան-լարրն եէվմը մէպուրէ գատար խազինէի Խասսաի Շահանէյէ կէլ-մէլէրի իլան օլունուր։

1 մարտ 99 3—3

غنية اللغات

Մէարիֆ նէզարէթի միւֆէթթիշ-լէրինտէն

ՇԻՒԲՐԻ ՎԷ ՄԻՒՈՒԷԼ ԱՇՃԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԼԷՐԻՆ

Սայ ու հիմմէթիյլէ մէյտանը ինթիշարէ չըգան

ՖՐԱՆՍԸԶԱՏԱՆ ԹԻՒՐԳՃԷԼ ՂՈՒՆԵԼԷԹ-ԻՒ-ԼՈՒՂԱԹ

Նամ լուղաթ քիթապընըն Թապի ու Նաշիրի

ԴԱՐԵԳԻՆ ՊԱՂՏԱՏԼԵԱՆ

Էսէրը մէզքիւր 40-45 ճիւզտէն իպարէթի օլուպ, պէհէր ճիւզի 32 սահիֆէյի հավի պուլունմագ-տա վէ հէր 15 կիւնտէ պիր տէ-ֆա նէշր օլունմագտա տըր։

Լուղաթը մէզքիւրընը 21-ինճի ճիւզի նէշր օլունմուշ տըր։

23-ինճի ճիւզտէն սօնրա ապօ-նէ գապուլ օլընմայաճագ տըր։

Ադրէ ֆէյ-ին Ղրչ

Տէրսաատէթ իշին Մ. 20 ղր. տան	45
Վիլայաթ » » »	72
Պէհէր ճիւզին ֆիյաթը »	2

Ապօնէ եազըլմագ իսթէյէնլէր Տէրսաատէթտէ Զագմագճըլարտա Ցակրաեան խանընտա Ն. 13 Արամեան մնթպասընա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ԴԱՐԹԱՆ ՀԱԹԷՐԱՄ ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԶԼԷՐԻՆ ՏՕՆՄՈՒԵ ՏԷՆԻԶԷ ԵՕԼՃՈՒԼՈՒՂԸ

Տիւնեանընն նիճէ ուզագ մա-հալլէրի հագգընտա զիհնլէրէ հայրէթ վերիճի մալիւմաթլար վէ-ըէն, վէ եէնի եէնի եէրլէր վէ հիւնէրլէր պուլմագ իշին ֆէտտահ ճանլյէյէն գահրամանլարը վասֆ իտէն, վէ 56 ատէտ ըէսմի հավի պուլունան իշպու նատիր իլ էմ-սալ քիթապ պունտան ագտէմ 20 ղրչ. ֆիյաթ իլէ սաթընմագտա օլտուղու հալտէ, պու տէֆա օ-գումագ իսթէյէն զաթլարա պիր սուհուլէթ օլմագ իշին ֆիյաթը 7 ղրուշա թէնզիլ օլունմուշ տըր։

Զագմագճըլար եօգուշունտա-քի քիթապեը տիւքեանընտա վէ սաիր քիթապեը տիւքքեանընտա վէ սուճը Պօղոս աղանըն տիւքքեանընտա սաթընմագտա տըր։ 3—1

ԲԱՈՒԷԼԻՆ ԱՆԻՍՕՆ ԲԷԼԷՍԷՆԿԻ

Նէզլէ, կէօյիս էնմէսի, էօքսի-ուիւք, սրզնէֆէ, պօղազ ացրըսը վէ պու կիսի սարի խաքալզլարա քեա-միկէն ղիֆա վերիր։ Վ. Լինէլ Նամ Ինկիլիզ Գաբատանը՝ չէտիտ պիր էօք-սիրիս։ տէն թուիուլրգտա, պունը իսթիմալ իթմիշ վէ պիրինճի չիշէտ բիրի բաք օլմուշ տըր։

Հէր չիշէնին պօղազընտա Թօմաս Բաուէր Պէյֆէրտրը Լոգ Լէնտը իպա-ըէսի՝ սիյահ զէմիի իւզէրինտէ պէ-յազ եազըլարա մուհարրէր պուս-լունճագ. պու մարգայը թաշըմա-յան չիշէ սաթմէ տիր։ հէր պիր էֆիքէթ իւզէրինտէ ֆապրիգասընըն Լէթ, Ֆէյլ է Սոսրէ մարգասը պուլու-նաճագ տըր։

Գանճիւք պիրաէրլէր էճզախա-նէսինտէ, Գալաթատա Եիւքսէք գալ-տրրըմտա է. Գարուանանընն Նօ. 95 էճզա տէքօղիմօսընտա վէ սաիր պիլ-ճիմէ միւթէպէր էճզաճըլարտա թօր-տան վէ բէրաքէնտէ սաթըլար։

ՊԱԼՍԱՄԻՆԸ ՇԱՐԳ

Զիյատէ սօղուգ վէ կիւնէշին թէ-էսիրինտէն մուհաֆազա իսէրէք ին-սանընն պէէնինի եումշագ սազլար վէ բէնկինի պօզմայարագ կիւշէլիկի-նի տէ իպգա իտէր օրմազլա, գարը-լարընն էքսէրիսի պունու իսթիմալ ի-տէրլէր։

Մալիւմ օլտրըզը վէճճէրէ չէճրիլտէ էրկէնլիք, բուխա վէ չանլըգ վէ չիլ վէ պուղարա միւշտպիհ էմմազլարա Պալսամինը Շարգի իսթիմալ օլու-նուպ, եանի սապահ վէ ազշամ պիր ֆինճանա գօնրլըգ ինճէ տիւպէնա իլէ չէճրիլէ վուրուլտրզը հալտէ հիշ պիր չէյ գալմասրգտան մատտա ին-սանընն եիւգիւնէն հիւանի ան վէ էք-թաֆէթինի տէ սազլար։ Գարլարընն չէճրէ վէ մէմլէրէյլէ սարը ոգալա-ըընտա բէյտա օյան չիլ տէնիկէն իւ-լէթի տէ տէֆ իտէր. գաշընան եէր-լէրէ տէ տիւպէնա իլէ վուրրլրը. գա-բըլար՝ սոպահլարը եիւզէրինի եը-գար իքէն պիր մզգտար տա Պալսա-մինը Շարգի իլէ սիլինտիքլէրինտէ, չէճ-բէլէրինի կիւնէշին թէէսիրաթրնտան հըթգ իտուպ կիւգէլիքլէրինի վըգայէ իտէրլէր։

Պալսամինը Շարգի՝ գըշըն տուտագ, տէրի, վէ էլէր իլէ այագլարտա վու-գուա կէլէն եարըգլարը կէչիրտիկի կիպի, տէրի խաքալզընա տա բէք զիյատէ ֆայիտէլի վէ միէսսիր տիր. պիր չօրպա գաշընը տօրուսը պիր գա-տէկ պալսամինը շարգի սայա գօնը-լըպ իսթիմալ օլունտրգտա չէճրէտէ պուլունան լէքէլէրի տէֆ ու զալ-իթտիկի կիպի, ուսթուրանը թրաշտան սօնրա վիրտիկի եանըգլըզը վէ պու-նրն կիպի ավարըզը տա կէչիրիր, վէ հէմ պէօյիւք ատէմլէրէ վէ հէմ ատ չօճուգլար իշին գուլանրլրը։

Պալսամինը Շարգի Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա քիտին Բարիզ տա-բրիֆիւտունը Թըպպիէսի ազաբընտան Գ-ռանդ-է պիրատէրլէրին Ինկիլիզ էճ-զախանէսինտէ պուլունուր։ Գունլար՝ Պալսամինը Շարգինին հէմ մուճիսի վէ հէմ ատ իմալ ու Թէրքիպ էյլէյէն-լէրի տիրլէր։

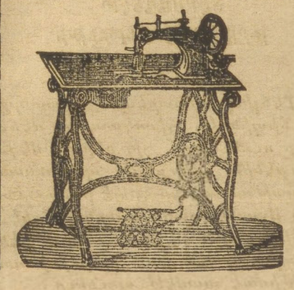

ԼԵՈՆԻՏԻ ԳԼՕԾԱՐԻ ՄԱՂԱԶԱԼԱՐԸ

Ինկիլթերրա վէ Ամէրիգա վէ Ալէմանիա մաքինա ֆապրիկա-լարընտան էլ վէ այագ մաքինա-լարընն ալա հինսինտէն օլուպ, կէրէք սուգինա վէ կէրէք թա-նէ իլէ վէ 12 նէվ ակէր սիքիշ ալաթլարը իլէ պէրապէր 6 սէնէ միւթէմատիկն իլէ պօգուլ-մանագ իւզրէ պիր գըթա սէնէտ տախի վերիկէճկնանէ, Գալա-թատա Թիւնէլ սօգաղընտա 73 նումէրօտա վէ Տէրսաատէթտէ Շարգ չարշըսը գարշըսընտա 33 նումէրօլը մաղազատա էհվէն ֆիյաթ իլէ ֆիրուխթ օլունճաղը կիպի. Թէչրիֆէ բաղկէթ պու-յուրաճագ զէվաթը քիրամրն տա-խի մէՄուն օլաճագլարը իլան օ-լունուր։

ՍԸՀՀԷԹ ԳՈՒՂԱԼԷԹ

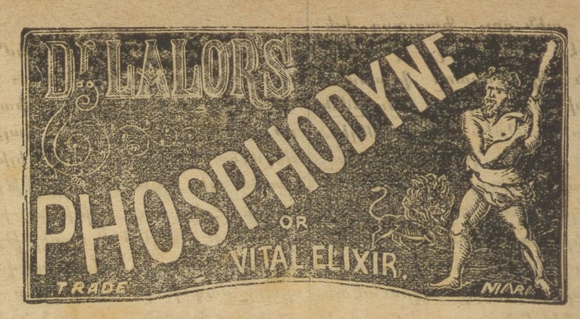

ՓԷՆՅՕՆ ԷՆ

Տօգթօր Ռ. Տ. Լալօր 1862տէ իրճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր.

Պու իլա՝ Ամանիյէ վէ Հինտիստան վէ Զին վէ միւթէվէլլիքատա սաքին զէվաթա զայէթ միւֆիտ վէ կէրէք գարա հիրէրէ թէէսիր իյէյի-ճի վէ կէրէք պիլ ճիմիլէ ալաթը հայաթիյէյի թագվիյէ վէ թահքիմ իտճի իտարիյիլատէ պիր մուսիճէ տիր։

Տօգթ. Լալորընն ֆոսֆոտինի խալիս ֆոսֆաթատան եարըլմըշ օլուպ, բայէհաը լաթիթ տիր։ Պու իլա՝ զայէթ սաֆի պիր մայի (հեղուկ) օլուպ, նէպաթի ալգալիտ թապիր օլանան էճզա իլէ մախլութ վէ խարիգիլատէ գուվվէի չիֆայէյի հալալ գէմանրըզ ֆիմեակիրլիկինին պիր էսէրը նէֆիսի տիր։ Պուհան թէր-քիպինտէ հիշ պիր էճզամ մուզիրրէ օլմայընպ թէէսիրի տախի զարարընզ օլ-մայա, էն պէօյիւք հէքիմլէր՝ պու մուսիճէէնին, վիճուտրն գուվվէի հայաթի-եէսինի թէճտիտ իտէճէք պիր գուվվէթէ մալիք պուսուղընը, վէ պու խուսուս-տա հիշ մանէտտի պուլունմասընընը թաստիգ իթմիլլէր տիր։ Քէգա պու իլան գան վէ պէրինին վէ սընրրլարընն էճզամի միւթէրէքքիպսինի գուվվէթլէշտիրիպ վիճուտա ֆէվգէլատէ մէթանէթ վերիր, գանը ասլա զայպ իթտիրմէզ, վէ բէք գիյատէ չարչըլընրագ պէտէն վէ եախտ զիհն եօրուլուր իսէ պու եօր-կունլուղուն տախի էօնիւնիւ ալընը, վէ պէյնին վէ ասապան (ջիղգ) գուվվէի էյասթիգրեեսինի մուհաֆազա իտէրէք ինանա ֆէբահլըզ, սատտէթ, սէվինճ վէ զայրէթ վերիր։

Տօգթօր Լալորընն ֆոսֆոտինի սընրրլարընը վէ գանընն պօղուգլըգլար-նը սերիան վէ սուրէթը ատյիմէտ տէֆ իթտիկի իշին, չխմտիքի պիլճիմա-լէ իլաճլարա ֆայիգ տիր։ Պու իլա՝ սընրրլարյա գանընն պօղուգլըգլա-րընը, էն զիյատէ սընրր գայբֆլրընը վէ գիհն վէ վիճուտա գասիր վէ թահսիլ վէ մէշղուլիյէթ քէսրէթիյլէ հասրլ օլան իգթիսարսրգլըզը, վէ գաշ վէ գուլագ ացրըզը, վէ իթահսրզլըզը, միյտ հագիմիգլիյինի, վէ գարա ճիյէր հասթալըգլարընը, եէլի, սընրրլարտասյի ացրըզյ, մէրազը, հէր տէ-բէճէտտէ սընրր գուվվէթսիզլիկինի, գուվվէի հաֆզէ զայաթընը, պէյնի եումշագլըզընը, քէսթրիմիյի, սրրթ քէմիգտէքի սրրթ լաճլարը, լուսգակա ճանի կէսպէք սանճըսընը, սիյսթիգ եանի գալչա սընրրընտա եէրլի պիր ացրըզյ։ պէլ վէ մէսանէ խասթալըզընը, սիտիք զորու վէ զարիհիմ վէ զայրիհիմի, նէսվպէթիի սրթմա, սրազմագ, Թրգնէֆէս, վերէմ վէ կէօյիս իլլէթլէրինի, սրբաճա վէ տէրի խասթալըգլարընը, ազպէթ զարֆիլըզընը, վագթսրզ քէօր-լիյի, ելշասրլ ինսան վիճուտընտա հէր հանկը ազանըն գուվվէի հայաթիյէ-սինին նօգսանընտան նէյլէթ իտէն պիլճիմիլ իլէթ վէ հասթալըգլարը տէֆ ու իգալլէ իտէր։

Տօգթօր Լալոր ֆոսֆոտինինին թէէսիրի իքի նէվ օլուպ, հէմ սը-նըր գուվվէթինի արթըրը, վէ հէմ տէ գանըն վէ սընրրըն գուվվէթի-նի թէճտիտ իտէր։ Պինապէրին պու մուսիճէ՝ գայրքի վիճուտրարա գուվվէթ վերիր, վէ հասթայը էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, գանն իտէրսին հիշ զա-յըճըգ չէքմէմիշ տիր։

Վէվէճէ դէր վ-ի-ռ

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյն վէ գարաճիյէր խասթալըգլարընտան վէ միյտ ֆէստանընտան պինդրճէ ինսան էօյմէքտէ օլուպ, պու հասթալըգլար հայաթը ինսանըն քէսքիւնիւ գուրուսրրլար։ Մէզքիւր հասթալըգլար՝ բէք չօգ տիրա-յէթլի զէվաթ իւզէրինէ ֆէնա թէէսիր իտուպ, գիրա անլէր իշիւն հայաթ սէվինճլի վէ ֆայտալի օլաճագ եէրտէ պիր եիւք օլուր։ Իշթէ պու կիպի հաս-թալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվաթ չաճատէթ իտէրլէր քի, Տօգթօր Լալորըն ֆոսֆոտինի հեր նէ սուրէթտէ օլուլ իսէ օլսուն զուհուրա կէլմիշ օլան միյտ ֆէտասրընա վէ գարաճիյէ չասթալըզընա գարը պու կիւնէ գատար պուլուն-մուշ օլան տիկէր հեր նէվի իլաճտան իւսթիւն տիր։ Իշթահ ացար վէ միյտէյի սիւզէթտիրիր, թէէսիրի տէ բէք չարուգ վէ մուհագագ սուրէթտէ կէօրիւ-լիւր, էշլէ քի, էսվիր սէօնմէք տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ գիհնի տախի վիճուտընի ֆէէնալըզը թէէսիրինէն սոյքի ահմագլըզը հալիճէ սիւրճիկինտէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաշ տէֆա ալընճա, հասթանընն մէյուսիյէթի ալճ օլուր, վէ կէրէք վիճուսը վէ կէրէք գիհնի քէսպը գուվվէթ իտէր։

Եիրմի սէնէլիճ թէճրիպելէր տէսիրլէրիմվի իսպաթ իտուպ, հէր միլլէթին միւթէպէր ֆամիլեալարը վէ գէվաթը միւրթէլիֆէ՝ իշպու մուհասաճէթ կէօրմիշ օլսուզլարընտան, պունա ալերպսթճէ չահատէթ իտէրլէր։

Տօգթօր Լալորընն ֆոսֆոտինի չիշէսի 4 վէ 6 վէ 11 չիլինճէ սաթընը։ Տիւնեանընն հէր թարաֆընտա, էճզանտրարտա, վէ թիւճճարատա իշպու իլան պուլունուր։ 1862-նէն պէրու իշպու իլանընն քէսրէթէ ֆիզրուխթինէ մէսնի պազը քիմէսնէլէր՝ թազլիսինի եարմըշլար տըր։ Անընն իշիւն աֆիսէ մուհարրէր մէվսուտա տըգգաթ լազմ տըր։

Իլանընը Մուհիմմմ. պէհէր չիշէնին իւզէրինտէ Ինկիլիզ հիւքիմէթինին պիր պանտրալը եարըշարըլմըշ օլուպ, իւզէրինտէ տէ հայսէթլու գրպիցա հազ-րէթլէրինին միւթէպէր գօմիսէրլէրի էմրի իլէ «Տօգթօր Լալոր ֆոսֆոտինի, «Լընտն, Ինկլընտ» քէլիմէլէրի Ինկիլիզճէ օլարագ եազըլմըշ տըր։ Էկէր պու եազը օյմաղա գալպ տըր։

Եէմիքլէր՝ ֆոսֆոտինտէն կիւնտէ 3 չօր գա գաշըզլյա թաամտան եա-ըմ սաաթ էվվէլ եախտ պիր սաաթ սօնդրա ալմալը տըրլար։ 3 եաշընտա վէ օնտան եօգարը օլան չօճուգլար թաամ իւզէրինէն գիչլիգ պիր գաշզգ-լա ալմալը տըրլար։ Զաաֆ զիյատէճէ օլուպ, գուվվէի հագմմիգլիյինի, վէ գաշ զէվաթ օլմուշ իսէ, Քսերէս վէ Մասուրա կիպի մանճալլէրին նէֆիս չարաալընտան պիր գատէհ ալընը։ Պու իլաճն չիշէսինի՝ ազզընը էյիճէ գարայարագ, հա-վալը վէ կիճնէշ կէօրմէյէն պիր մահալէ գօյմալը տըր։

Տօգթօր Ռ. Տ. Լալոր

Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տըր։

Գէյ Հավզտա 32 Նօ. Կէյսֆօրտ Սթրիթտէ,

Լընտն Ն. Ռի. Ինկլընտ

Ֆոսֆոտինին սահիպի վէ մուճիմի։

Գէյօղլու Գալաթա վէ Սթամպօլընն պիլճիմէ պաշլըճա էճզախանէ վէ սպէշյալ սիւքքեանկարընտա պուլունուր։

Թօքտան վէ բէրաքէնտէ միւպայաթ իշիւն Գալաթատա Վօյվոտա գուր-պինտե Եիւքսէք Գալսրրըմտա Ն. 95-97տէ Ռամամի Ինկիլիզ մաղազասընատ մէմուրը մախսուսը Իտմանտ Գարուանայա միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

ԹՐՏԻՎԻՑԷ ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸ ԻՏԱՐԷՍԻ

Տէրսաատէթտէն Իսկէնտէրիճէճի վէ Իսկէնտէրիճէտէն Տէրսաատէթէ

Հաճթաեան պիր ֆէրրէ Տօղրուիտան Տօղրուիճա Իշլէր

Օթամպոլսան Հարէֆէթի

Հէր ըէճիդան-ը-ըէ-ըէ վուգու պուլուր, վէ Զանագ Գալէ, Միտիլլի, Իզմիր վէ Բիրէյ օղրար.

Իսկէնտէրիճէճի Վիիրուտի

Հէր Բաշը Էրթէ-ը-ոդ-ըէ վուգու պուլուր, վէ 4 պուչուգ կիւն իճրան օլունճախ իտէր.

Մէ-ըէ-ը-ի.—Նօմէրօ գաբատանընն սլուվար օլտուղու Տաղալիի վա-բօրը՝ ալաֆ մարտըն 21-ինճի չարշէնպէ կիւնիւ էօյլէնտէն սօնրա ա-լընֆրանկա սաաթ 4-տէ հարէքէթ իտէճէք տիր։

Եօլճու իլէ էմբաա նավլունը վէ սայիր մալիւմաթ ալմագ իսթէյէն-լէր Աֆամպօլտա Գաղչէ գաբուսընտա Ահմէտ Բահիմ բաշա խանընտա վագը չիբէթը մէզքիւրէնին իտարէխանէսինէ միւրաճաաթ իթմէլի տիր։

Վ. ԾԱՆՆԻՆԻՆ ԱՅԼԹԱԿ ՆԱՄ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Սէնէ 1864տէ քիչատ օլունմուշ օլուպ Քէօրրիւ պաշընտա Էմին Իօ-նինտէ Վալիտ Սուլթան խանընը քէսշէսինտէ 1 վէ 2 նումէրօ իլէ մուրագգամ պուլունան մէզքիւր միւթէպէր վէ չէօհրէթշուար էճզախա-նէտէ հէր նէվի քիմիավի էճզա վէ էտէվաթը թըպպիյէ վէ մատէն սու-լարը վէ Մօրինա պալըզը ճիյերինին խալիս եաղը վէ էճզաի սարբէ պու-լունուպ, բէչէթալարա վէ էճզալարը խալիս վէ թէմիզլիկինէ պէզայէթ տըգգաթ օլունուր, վէ զայէթ էհվէն ֆիյաթլա սաթըլըր։

Սէնէ 1852տէ քիչատ օլունմուշ օլան մէզքիւր էճզախանէյինին տիկէր պիր շիպէսի տէ՝ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Միսք սօգաղը քէսշէսին-տէ 84 նումէրօլու տիւքքեան օլուպ, պու շիպէ՝ Վ. Ծանննինին մախ-տումու Ժ. Ծաննի նամ քիմեակիրին թահքը իտարէխանէտ պուլունմագ-տա տըր։

Մէզքիւր մահալլէրտէ հէր նէվ մատէն վէ էճզա թահլիլ (անալիզ) օլունուր։

Սէնէ 1864տէ քիչատ օլունան Վ. Ծանննինին «Աֆիթապ» նամ ու-ճմումի էճզա վէ էտէվաթ տէքօղիթօսը՝ պու տէֆա Համիտիյէ ճատատէսինո-տէ Ն. 9 մահալէ նազլ օլունմուշ տըր։ Պու տէքօղիթօտա հէր նէվ էճ-զա վէ էտէվաթ վէ քիլլիսէթլի սօրթաթօ պուլունտրը կիպի, կէրէք ասքէրիյէ վէ կէրէք միլլիյէ խասթ ախանէլէրինէ վէ թաշրարարա զայէթ թէմիզ օլարագ վէ էհվէն ֆիյաթլա թօքտան էճզալար կէօնտէրիլիր։

Հալիս Մօրինա պալըզը ճիյեր եաղընն տէքօղիթօսու։

Գէյօղլունտաքի մունթազամ քիմիախանէ տախի իշպու տէքօղիթօյա նազլ օլունմուշ տըր։